

1587

U. group

2(075)

U-15

1916 pr.

ԴԱՍԱՏԵՏՐ ԿՐՈՆԻ

Ա.

Ա

1925

21075)
Ա-15

ԱՐՄ
2-83/a

03 AUG 2009

Одобрено Попечительским Советомъ Кавказск. Учебн. Округа

Միական և պետական դպրոցների համար

2(075)
4-15

ԴԱՍԱՏԵՏՐ

Ա. տարի
ՃՀ. տպ.

ԿՐՕՆԻ

2893

կմ 15763

ՍԱՀԱԿ Ա. ԳՀ. ՍԱՀԱԿԵԱՆՑ

Գինն է 30 կոպեկ

Թ Ի Ց Լ Ի Ս
Ց պ. Ռ օ տ Ի ն Ե ա ն չ Ի
1916

25 JUL 2013

15807

Ի ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

Տ. Տ. ԳԵՈՐԳ Ե.

Սրբազնագոյն Կաթողիկոսի Ամենայն Հայոց, Ժայ-
րագոյն Պատրիարքի Համազգական Նախամեծար
Արարատեան Առաքելական Մայր Աթոռոյ Սրբոյ
Կաթողիկէ Էջմիածնի:

Ըստ քարձու հրամանի Եորին Օծուծեան վեհա-
փառ Հայրապետի ազգիս Տ. Տ. ՄԿՐՏՁԻ Ա.
Դիանս թոյլատրէ տպագրութիւն դասագրոյս եւ
վաւերացուցանէ ստորագրութեամբ եւ դրօշմամբ
կնքոյ Հայրապետականան Դիանի:

Ի 1 յուլիսի 1899 ամի Ի Ս. Էջմիածին:

Դիանապետ Կորին վարդապետ.

40724-67

Ա.

1.

անուն Հօր և Որդւոյ
և Հոգւոյն Սրբոյ. ամէն:

2.

Հայր մեր, որ լերկինս, սուրբ ե-
ղիցի անուն քո. եկեսցէ արքայութիւն

քո. եղիցին կամք քո որպէս լերկինս և լերկրի: Չհաց մեր հանապազորդ տո՛ւր մեզ այսօր և թո՛ղ մեզ զպարտիս մեր՝ որպէս և մեք թողումք մերոց պարտապանաց, և մի՛ տանիր զմեզ 'ի փորձութիւն, այլ փրկեա՛ զմեզ 'ի չարէ, զի քո է արքայութիւն և զօրութիւն և փառք յաւիտեանս. ամէն:

Երկնաւոր Հայր, քո անունը սուրբ լինի. քո թագաւորութիւնը գայ. քո կամքը լինի ինչպէս երկնքումը, այնպէս էլ երկրի վրայ. մեր ամենօրեայ հացը տո՛ւր մեզ այսօր. մեր պարտքը թո՛ղ մեզ, ինչպէս որ մենք էլ մեր պարտապաններին ենք թողնում. մի՛ ձգիր մեզ փորձութեան մէջ, այլ փրկի՛ր չարիցը, որովհետև յաւիտեանս քոնն է թագաւորութիւնը, զօրութիւնը և փառքը. ամէն:

3. Ա.Ղ.ՕԹՔ ԴԱՍԻՅ ԱՌԱՋ *)

Ամենաբարի Աստուած, առաքեա՛ առ մեզ զչնորհա Հոգւոյդ Սրբոյ, զի պար-

*) Քլուխ 3, 4, 5 Ձեւ. դպրոցների համար:

զևեսցէ մեզ զմիտս և կազդուրեսցէ զզօրութիւնս հոգւոց մերոց, որպէսզի մեք ընդունելով զաւանդեալ մեզ ուսմունս, զարգասցուք քեզ ստեղծողիդ մերում 'ի փառս, 'ի մխիթարութիւն ծնողաց մերոց, յօգուտ եկեղեցւոյ և հայրենեաց:

Ամենաբարի Աստուած, ուզարկիր մեզ Սուրբ Հոգուդ շնորհը, որ մեզ միտք պարգևէ, զօրացնէ մեր հոգու կարողութիւնները, որպէսզի ուսում ստանանք, մեծանանք Ստեղծողիդ փառքի համար՝ մեր ծնողներին մխիթարելու և եկեղեցուն ու հայրենիքին օգտակար լինելու:

4. Ա.Ղ.ՕԹՔ ԴԱՍԻՅ ԵՏՈՅ

Պահանամք զքէն, Արարի՛չ, զի արժանի արարեր զմեզ շնորհաց քոց՝ ընդունելութեան ուսմանս: Օրհնեա՛ զմեծաւորս, զծնողս և զուսուցիչս մեր, որք առաջնորդեն մեզ 'ի գիտութիւն բարութեան և տո՛ւր մեզ կարողութիւն 'ի շարունակութիւն ուսմանս այսորիկ:

Ենորհակալ ենք քեզնից, արարիչ Աստուած, որ արժանացրիր մեզ ուսումնս ստանալու. օրհնիր մեր մեծաւորներին, ծնողներին և ուսուցիչներին, որոնք առաջնորդում են մեզ գլխի բարին. տներ մեզ ոյժ և կարողութիւն այս ուսումը շարունակելու:

5. ԱՂՕԹՔ ԹԱԳԱԻՈՐԻ ՀԱՄԱՐ

Տէ՛ր Աստուած մեր, կեցո՛ղ զամենաբարեպաշտ Թագաւորն և զԿայսրն Ռուսաց զՆիկոլայ Ալեքսանդրովիչն: Զօրացո՛ղ զնա, օգնեա՛ղ զաւակաց և զօրաց նորա՝ պահելով զամենեւին ՚ի խաղաղութեան:

Տէ՛ր Աստուած, կեանք տներ Ռուսաց Ամենաբարեպաշտ Թագաւոր և Կայսր Նիկոլայ Ալեքսանդրովիչին: Զօրացրո՛ւ նրան, օգնիր նրա զաւակներին, զօրքին և ամենին խաղաղութեան մէջ պահիր:

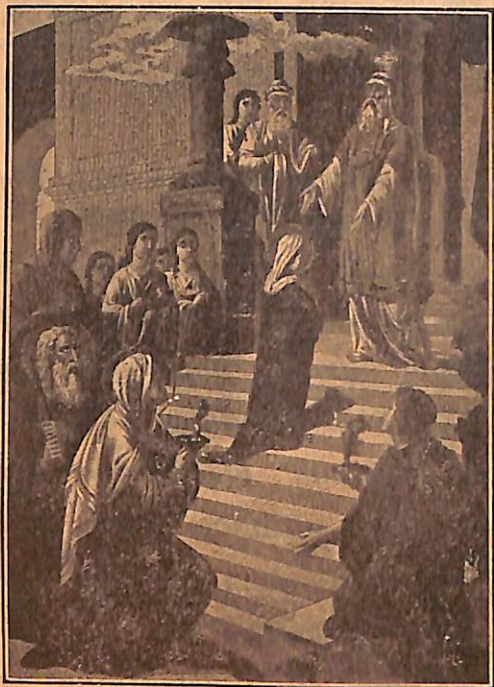
Բ.

6. ՍՈՒՐԲ ԿՈՅՍ ՄԱՐԻԱՄԻ ԾՆՈՒՆԴԸ ԵՒ ՏԱՃԱՐԻՆ ԸՆԾԱՅԵԼԸ

անանացւոց երկրում մի քաղաք կար՝ անունը Նազարէթ: Այդ քաղաքում ապրում էր մի բարեպաշտ մարդ Յովակիմ անունով՝ իւր Աննա կնոջ հետ: Արանք որդի չունէին, դրա համար էլ շատ էին տխրում և Աստծուն միշտ աղօթում էին, որ իրանց մի զաւակ պարգևէ: Մի անգամ էլ աղօթելիս խոստացան, որ եթէ Աստուած իրանց խնդիրը լսէ և մի որդի պարգևէ, իրան կընծայեն, որ տաճարին ծառայէ: Աստուած

լսեց բարեպաշտ ծնողների աղօթքը և մի աղջիկ պարզևեց նրանց, որի անունը Մարիամ դրին: Երբ աղջիկը երեք տա-

րեկան դարձաւ, Յովակիմն ու Աննան, ինչպէս խոստացել էին, տաճար տարան նրան և ընծայեցին Աստծուն, իսկ իրանք

դարձան Նազարէթ: Մարիամը մնաց տաճարում. քահանայապետը նրա ուսուցիչն էր. սովորցնում էր նրան սուրբ գիրք կարդալ, աղօթել և տաճարին ծառայել: Մարիամի նման ուրիշ շատ աղջիկներ էլ կային այնտեղ. Մարիամը մնաց տաճարում մինչև տասն և չորս տարեկան դառնալը: Սրանից ետոյ նրա ծնողները մեռան, ուստի քահանաները Մարիամին յանձնեցին իւր ազգական նազարէթցի ծերունի Յովսէփին, որի մօտ և ապրում էր: Յովսէփն արհեստով հիւան էր:

Սուրբ կոյս Մարիամի ծննդեան տօնը կատարում ենք Սեպտեմբերի 8-ին, իսկ տաճարին ընծայելը՝ Նոյեմբերի 21-ին:

7 Ա Ի Ե Տ Ո Ի Մ Ն

Մարիամը, ինչպէս տաճարում, այնպէս էլ Յովսէփի տանը, ազատ ժամերին սուրբ գիրք էր կարդում և աղօթում:

Մի անգամ, երբ Մարիամը աղօթում էր, Գաբրիէլ հրեշտակը երևաց նրան և ասաց. «Ողջո՛ւն քեզ, Մարիա՛մ, Աստուած քեզ հետ է»: Երբ Մարիամը հրեշտակին տեսաւ, վախեցաւ ու մտածում էր, թէ ի՞նչու համար է հրեշտակն իւր մօտ գալիս և ողջունում: Հրեշտակն ասաց. «Մի՛ վախիր, Մարիա՛մ, Աստուած քեզ շատ է սիրում, գու մի որդի կունենաս և նրա անունը Յիսուս կզնես. Ես Աստծու որդի կըկոչուի, բոլոր մարդկանց կխրատէ, կքարոզէ և նրանց Փրկիչը կլինի:

Մարիամը խոնարհ կերպով պատասխանեց և ասաց. «Ես Աստծու ազախինն եմ, ինչպէս նրա կամքն է, թո՛ղ այնպէս էլ լինի»: Սրանից ետոյ հրեշտակը հեռացաւ Մարիամից:

Գաբրիէլ հրեշտակի Մարիամ կոչսին աւետիք տալը տօնում ենք Ապրիլի 7-ին: Այս տօնի անունն է Աւետումն:

Ց. ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԾՆՈՒՆԴԸ

Հին ժամանակ, երբ թագաւորներն ուզում էին իմանալ, թէ իրանց երկրի մէջ քանի մարդ կայ, հրամայում էին ամենին, որ զնան իրանց հայրենի քաղաքը, այնտեղի ցուցակի մէջ գրուեն և ապա սկսում էին համարել: Այդպիսի մի հրաման դուրս եկաւ հէնց Յիսուս Քրիստոսի ծննդեան ժամանակ:

Յիսուսի ծնողները—Յովսէփն ու Մարիամը կենում էին Նազարէթ քաղաքում: Բայց որովհետև Յովսէփը բեթղեհէմցի էր, այդ պատճառով վեր կացաւ և եկաւ իւր հայրենի քաղաքը: Յովսէփն աղքատ էր. քաղաքի մէջ չկարողացաւ տուն վարձել, դրա համար էլ վեր եկաւ քաղաքից դուրս մի այրում, ուր հովիւները վատ եղանակին իրանց ոչխարներն էին բերում:

Այդ գիշեր Յիսուսը ծնուեց: Ծնողները

ըը փաթաթեցին նրան բարուրի մէջ և գրին մարում:

Բեթղէհէմը մեր երկրի նման ցուրտ չէ, աչնտեղ տաք է— ձմեռը դրսում կարելի է քնել: Այն երկրի հովիւները ամառ ձմեռ իրանց ոչխարները դուրսն են պահում, միայն անձրևային եղանակին այրն են բերում:

Երբ Յիսուս ծնունց, ոչ ոք չգիտէր — հովիւները դաշտումն էին և իրանց ոչխարներն էին պահում: Յանկարծ օդի մէջ մի հրեշտակ երևաց: Այս բանից հովիւները վախեցան: Հրեշտակն ասաց. «Մի՛ վախենաք, ես ձեզ և բոլոր մարդկանց մեծ ուրախութիւն եմ յայտնում. ձեզ համար Բեթղէհէմում Փրկիչ է ծնուել. նա այրումն է. բարուրում փաթաթած և մարի մէջ դրած»: Այս խօսքերից ետոյ յանկարծ բազմաթիւ հրեշտակներ երևացին, որոնք երգում էին և ասում. «Փառք 'ի բարձունս Աստուծոյ եւ յերկիր խաղաղութիւն 'ի մարդիկ հաճութիւն»:

— փառք Աստծուն երկնքումը, այսուհետև երկրիս վրայ խաղաղութիւն և մարդկանց մէջ սէր ու միաբանութիւն կլինի:

Երգելուց ետոյ հրեշտակները հեռացան: Հովիւներն ասացին մէկ մէկու. «Քնա՛նք Բեթղեհէմ և տեսնենք այս ինչ բան է, որ Աստուած ցոյց տուեց մեզ»: Նրանք շտապով եկան և գտան Մարիամին, Յովսէփին և մանուկին բարուրի մէջ փաթաթած ու մտրում դրած: Երբ տեսան, փառք տուին Աստծուն, երկրպագեցին մանուկին, այրից դուրս եկան և ամեն պատահողի աւետիք էին տալիս ու ասում, թէ Փրկիչը ծնուել է:

Յիսուսի Ծնունդը կատարում ենք Յունուարի 6-ին:

Շարական ծննդեան

Խորհուրդ մեծ և սքանչելի,
Որ յայսմ աւուր յայտնեցաւ,
Հովիւք երգեն ընդ հրեշտակս՝
Տան աւետիք աշխարհի:

Այսօր մեծ և զարմանալի խորհուրդ յայտնուեց— հովիւները հրեշտակների հետ երգում են և աշխարհին աչքալոյս տալիս:

Ծնաւ նոր արքայ,
Ի Բեթղեհէմ քաղաքի,
Որդիք մարդկան օրհնեցէ՛ք,
Զի վասն մեր մարմնացաւ:

Նոր թագաւոր ծնուեց Բեթղեհէմ քաղաքում, մարդիկ, օրհնեցէք նրան, որովհետև նա մեզ համար ծնուեց:

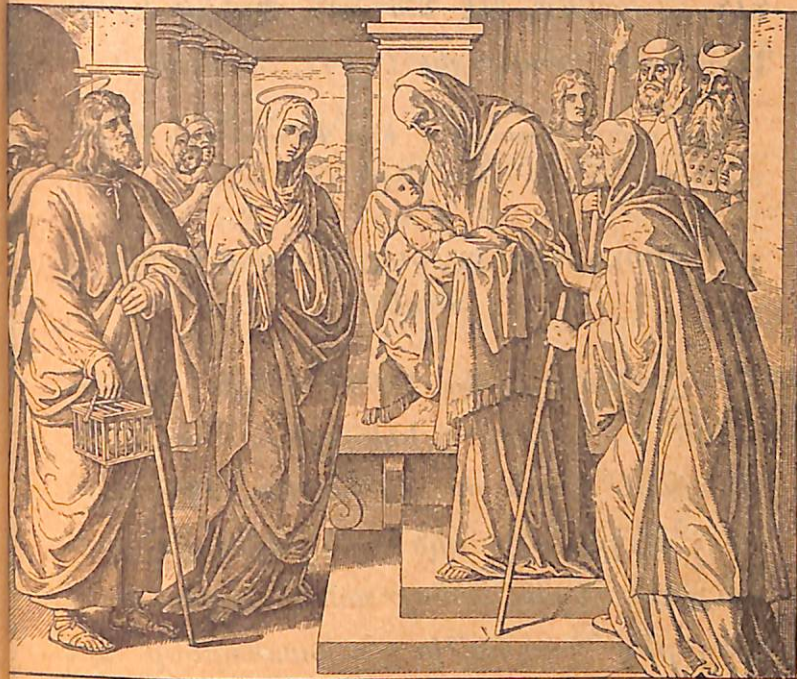
9. ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՕՐԱԿԱՆ ՅԻՍՈՒՄԻՆ ՏԱՆՈՒՄ-
ԵՆ ՏԱՃԱՐ

Հրէաների մէջ սովորութիւն կար — ով անդրանիկ և արու զաւակ էր ունենում, քառասուներորդ օրը մանուկին տանում էին Երուսաղէմի տաճարը, նուիրում Աստծուն, ետոյ զոհ էին անում, ետ գնում և դառնում իրանց տուն: Հարուստ ծնողները զոհում էին մի գառը, խոկ աղքատները՝ մի զոյգ աղաւնի կամ տատրակ:

Երբ Յիսուս քառասուն օրական դարձաւ, ծնողները նրան էլ տարան Երուսաղէմի տաճարը: Եւ որովհետեւ նրանք աղքատ էին, հետները վերցրին մի զոյգ աղաւնի:

Այդ ժամանակ Երուսաղէմում կենում էր մի ծերունի մարգարէ՝ Սիմէօն անունով: Նա խնդրել էր Սուրբ Հոգուն՝ մինչև Յիսուսին աչքով չտեսնէ, չմեռնի: Երբ

Յիսուսին տաճար բերին, Սիմէօն ծերունին իմացաւ նրա գալը դուրս եկաւ նրա առաջ, գրկեց, փառք տուեց Աստծուն և

ասաց. «Տէ՛ր Աստուած, այժմ ա՛ռ իմ հոգին, որովհետեւ ես տեսայ Փրկչին, որին սպասում էի»: Յովսէփն ու Մարիամը զարմանում էին այս խօսքերի վրայ:

Տաճարում մի կին մարգարէ էլ կար՝
Աննա անունով: Սա ևս ճանաչեց Յիսու-
սին, փառաբանում էր Աստծուն և ամե-
նին պատմում, թէ նա այն Փրկիչն է, որ
Աստուած խոստացել է:

Այս տօնը կատարում ենք Փետրուարի 14-ին,
տօնի անունն է Տեառնընդառաջ:

10. ՏԱՍՆԵՐԿՈՒ ՏԱՐԵԿԱՆ ՅԻՍՈՒՍ ԳՆՈՒՄ Է ՏԱՃԱՐ

Հրէաները մեզ նման ամեն քաղա-
քում և գիւղում եկեղեցիներ չունէին:
Նրանք միայն մի տաճար ունէին ամ-
բողջ երկրի մէջ՝ այն էլ Երուսաղէմ քա-
ղաքում: Դրա համար ամեն տարի հեռու
տեղերից բազմաթիւ ուխտաւորներ էին
գալիս, մանաւանդ Չատկի տօնին: Ուխ-
տաւորներն այնքան շատ էին լինում, որ
քաղաքի մէջ այլ ևս տեղ չէր լինում,
դրա համար քաղաքից դուրս՝ լեռների

վրայ վրաններ էին խփում և այնտեղ կե-
նում: Տօնը տեւում էր եօթն օր: Փոքրե-
րին չէին տանում հետները, վախենում
էին, որ բազմութեան մէջ կորչեն:

Յիսուսի ծնողներն էլ Չատկի տօնին
ամեն տարի ուխտ էին գնում: Երբ Յի-
սուս տասն երկու տարեկան դարձաւ, ա-
ռաջին անգամ նրան էլ հետները տա-
րան:

Տօնի օրերն անցան: Ծնողները կա-
մենում էին Նազարէթ դառնալ, բայց
յանկարծ տեսան, որ մանուկ Յիսուսը
չկայ: Քաղաքի մէջ շատ փնտուեցին, բայց
չգտան: Կարծեցին թէ ծանօթների կամ
հարևանների հետ Նազարէթ դարձած
կլինի, դրա համար Երուսաղէմից դուրս
եկան. մի օրուայ ճանապարհ եկան. հա-
սան իրանց ծանօթներին. հարց ու փորձ
արին, բայց չգտան: Նորից ետ դարձան
Երուսաղէմ, մի օր էլ այնտեղ փնտուեցին

և երրորդ օրը գտան նրան տաճարում:

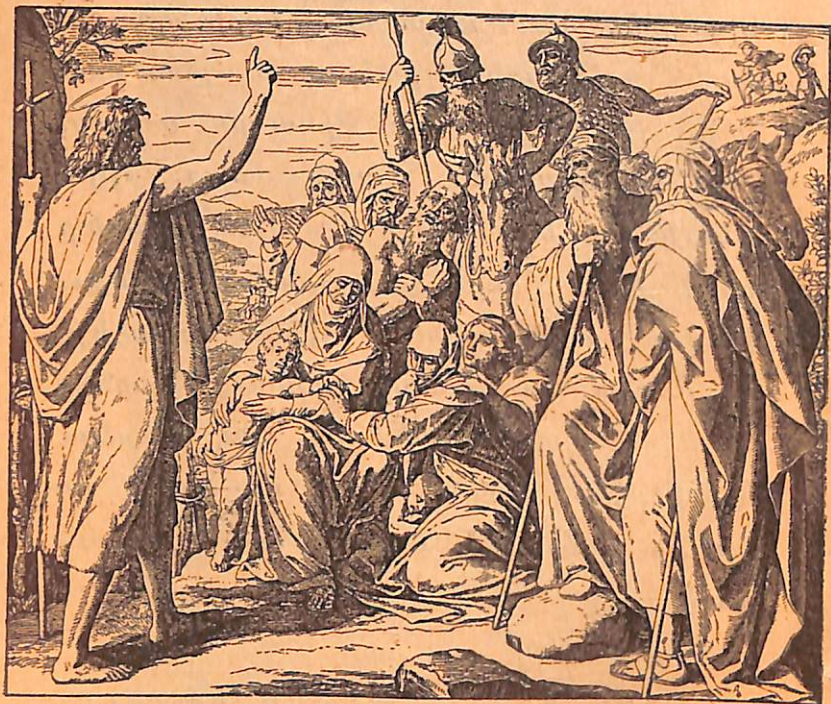
Յիսուս անտեղ վիճարանում էր վար-

դապետների հետ—նրանց հարցեր էր տալիս և պատասխանում առաջարկած հարցերին: Ամենքն էլ զարմանում էին նրա իմաստուն պատասխանների վրայ և ասում—ժողովից գիտէ սա այսքան բաներ: Ծնողները, երբ Յիսուսին տեսան, շատ ուրախացան: Մայրն ասաց. «Որդեա՛կ, այս ի՞նչ բերիր մեր գլխին—երեք օր է՝ ես և հայրդ քեզ փնտռում ենք»: Յիսուս պատասխանեց. «Մի՛թէ չգիտէիք, որ ես իմ հօր տանը կլինեմ»: Սրանից ետոյ Յիսուս ծնողների հետ դարձաւ Նազարէթ. նա հնազանդ էր—լսում էր նրանց խօսքին և օգնում հօրը հիւանութեան մէջ:

11. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԻ ՔԱՐՈԶՈՒԹԻԻՆԸ

Յորդանան գետի ափերում մի իմաստուն մարդ էր բնակում՝ Յովհան-

նէս անունով: Նա մարգարէ էր, քարոզում էր—մարդիկ ամեն կողմից գալիս-

էին նրա մօտ, խորհուրդ էին հարցնում և խոստովանում իրենց մեղքերը՝ սխալները: Ով խոստանում էր չկրկնել իւր

սխալները, Յովհաննէսը նրան մկրտում էր Յորդանան գետի մէջ և ասում— ես քո մարմինը մաքրեցի, գնա՛ դու էլ սիրտդ մաքրի՛ր:

Դ.

12. ՅԻՍՈՒՍԻ ՄԿՐՏՈՒԹԻՒՆԸ

խուսն էլ եկաւ Յովհաննէսի մօտ մկրտուելու: Նա արգէն երեսուն տարեկան էր: Յիսուս դեռ չէր մօտեցել Յովհաննէսին, որ նա հեռուից ճանաչեց նրան և բարձր ձայնով ասաց իւր մօտ կանգնողներին. «Ա՛յ, տեսէ՛ք Աստծու գառը գալիս է, նա պէտք է մարդկանց ազատէ իրանց մեղքերից»:

Յիսուս մօտեցաւ Յովհաննէսին և յատնեց, որ կամենում է նրանից մկրտուել: Յովհաննէսը զարմացաւ և ասաց. «Ե՛ս պէտք է քեզնից մկրտուեմ, դ՛ո՛ւ

ես ինձ մօտ գալիս»: Յիսուս պատասխա-

նեց. «Մկրտի՛ր ինձ, որովհետև դու տա-
րիքով ինձնից մեծ ես»: Սրանից ետո՛ւ

Յովհաննէսն էլ չհակառակեց և մկրտեց
Յիսուսին Յորդանան գետի մէջ:

Երբ Յիսուս մկրտուեց և ջրից դուրս
եկաւ, երկինքը բացուեց, Սուրբ Հոգին
աղանու կերպարանքով իջաւ նրա վրայ,
իսկ հայր Աստուածն էլ վերևից ձայն
տուաւ. «Դա է իմ սիրելի որդին, որին
ես հաւանեցի, դրան լսեցէ՛ք»:

Մինչև այժմ շատ քիչ մարդիկ գիտէին,
թէ Յիսուս Աստծու որդին էր, բայց հի-
մա ամենքն էլ պարզ կերպով տեսան և
հաւատացին, որ նա Աստծու որդին է:
Դրա համար էլ մկրտութեան օրը մար-
դիկ իրար շնորհաւորում են և ասում,
«Շնորհաւոր չալտնութիւն»:

Յիսուսի Մկրտութեան տօնը կատարում ենք
Յունուարի 6-ին: Նոյն օրը կատարում ենք և
Ծննդեան տօնը:

13. ՅԻՍՈՒՆ ՔԱՐՈՉՈՒՄ Է ԵՒ ԲԺՇԿՈՒՄ

Յիսուս իւր մկրտութիւնից ետոյ
սկսեց շրջել երկրի մէջ և ամեն տեղ քա-
րոզում ու բժշկում էր—կույրերին աչք
էր տալիս, կաղերին՝ ոտք, խուլերին՝ լսո-
ղութիւն և մեռելներին՝ յարութիւն: Յի-
սուս օր ու գիշեր հանգիստ չունէր, ման
էր գալիս ամեն տեղ և քարոզում—
տխուրներին մխիթարում էր, հարուստնե-
րին ասում էր, որ իրենց ունեցածից աղ-
քատներին էլ բաժին տան: Ամենին խրա-
տում էր, որ միմեանց օգնեն և սիրեն
իրար՝ ինչպէս ինքն է սիրում ամենին:
Փոքրերին խրատում էր, որ ծնողներին
լսեն և ուսուցիչներին յարգեն: Յիսուս
այնպէս սիրուն էր քարոզում, որ ժողո-
վուրդն էլ չէր դնում քահանաների մօտ,
այլ միշտ գալիս էր նրա քարոզը լսելու:
Քահանաները նախանձում էին և ասում
— եթէ այսպէս թողնենք, ամենքն էլ

Յիսուսի մօտ կզնան, էլ մեզ մօտ ոչ ոք

չի գալ, մեր պատիւը և արդիւնքը կպակասի: Այս պատճառով քահանաները թըշ-

նամացան Յիսուսի հետ և մտածում էին նրան սպանել:

Յիսուս ինչ որ խօսքով քարոզում էր, նոյնը գործով էլ ցոյց էր տալիս, իսկ քահանաները միայն ասում էին, իսկ իրանց ասածները իրանք էլ չէին կատարում:

14. ՄԱՐԻԱՄ ԵՒ ՄԱՐԹԱ

Մի անգամ Յիսուս քարոզելով եկաւ իւր ծանօթ Ղազարոսի մօտ, որ կենում էր Բեթանիա գիւղում՝ Երուսաղէմին մօտիկ: Ղազարոսը երկու քույր ունէր, մէկի անունը Մարթա էր, իսկ միւսին՝ Մարիամ: Երկու քույրերն էլ Յիսուսին շատ էին սիրում: Երբ իմացան որ Յիսուս հիւր է եկել, էլ չգիտէին թէ ինչպէս պատիւ տան նրան: Մարիամը նըստեց Յիսուսի մօտ և ուշադրութեամբ լսում էր նրա ասածները, իսկ Մարթան մեծ-

պատրաստութեան մէջ էր—աշխատում էր տեսակ-տեսակ կերակուրներ պատրաստել Յիսուսի համար:

Մարթան երբ տեսաւ, որ Մարիամը չի գալիս իրան օգնելու, եկաւ Յիսուսի մօտ և ասաց. «Տէ՛ր, տեսնում ես, որ քույրս ինձ մենակ է թողել, ասա՛, որ գալ և ինձ օգնէ»: Յիսուս պատասխանեց. «Մարթա՛, Մարթա՛, կարիք չկայ այդքան կերակուրներ պատրաստելու, մի տեսակ էլ որ լինի, բաւական է ինձ համար: Դու կարող ես քո քույր Մարիամից օրինակ վերցնել, նա աւելի լաւ ձևով է պատուում ինձ, նա լսում է իմ քարոզները—ով ինձ սիրում է, թո՛ղ իմ խօսքերը լսէ և կատարէ»:

Սրանով Յիսուս մեզ սովորեցնում է, Մարթայի պէս աշխատասէր լինենք և Մարիամի նման մեծի խօսքը լսող:

15. Յ Ո Ի Կ Ա Յ

Յիսուս ունէր տասներկու աշակերտ-
 նրանք կոչուած են առաքեալներ:
 Սրանցից մէկը, որի անունը Յուդայ էր,
 բաւ մարդ չէր, աչքածակ էր, փող շատ էր
 սիրում: Զատիկը մօտեցել էր: Այդ տօ-
 նից առաջ Յուդան ծածուկ գնաց Յի-
 սուսի թշնամիների՝ քահանաների մօտ և
 ասաց. «Ի՞նչ կտաք ինձ, որ Յիսուսին
 ձեզ մատնեմ»: Նրանք ուրախացան և ե-
 րեսուն արծաթ փող խոստացան:

Այնուհետև Յուդան չարմար ժամա-
 նակ էր փնտռում՝ թէ ինչպէս Յիսուսին

մատնէ, որ նա չիմանայ: Բայց Յիսուս
 Աստծու որդի էր, նա ամեն բան գի-
 տէր: Յիսուս տեսաւ, որ Յուդան իրեն
 պիտի մատնէ և իւր մահը մօտենում է,
 ուզեց վերջին անգամ իւր բոլոր աշա-
 կերտների հետ միասին Զատիկի ընթրի-
 քըն ուտել, մի անգամ սրտանց խօսել
 նրանց հետ, խրատել և այնպէս բաժա-
 նուել:

16. Ո Տ Ն Ա Լ Ո Ի Ա Յ

Երեք օր էր մնացել մինչև հրէա-
 ների Զատիկը: Այդ օրերում նրանք ու-
 տում էին բազարջ հաց և խորոված դա-
 ռը: Աւագ հինգշաբթի օրը Յիսուս պա-
 տուիրեց իւր աշակերտներին՝ վերնատան
 մէջ ընթրիք պատրաստել, որ Զատիկը
 միասին կատարեն: Աշակերտներն էլ այն-
 պէս արին, ինչպէս որ ուսուցիչը պատ-
 ուիրեց: Երեկոյեան Յիսուս տասն և

երկու առաքեալների հետ սեղան նըստեց և ասաց. «Սրտով ցանկացալ այս ընթրիքը ձեզ հետ ուտել՝ մահիցս առաջ»:

Հրէաները սովորութիւն ունէին հացից առաջ լուացուել, ուստի Յիսուս այս ասելուց ետոյ՝ ընթրիքից վեր կացաւ, հանեց վերևի շորերը, մէջքին սրբիչ կապեց, ջուրն ամեց կոնքի (աւազանի)

մէջ, սկսեց աշակերտների ոտները լուայ և սրբել: Ոտները լուալուց ետոյ Յիսուս ասաց իւր աշակերտներին. «Տեսա՞ք ես ինչ արի: Դուք ինձ կանչում էք տէր և վարդապետ, շատ էլ լաւ էք անում: Եթէ ես խոնարհութիւն արի և ձեր ոտները լուացի, ուրեմն դուք էլ ամենի հետ այդպէս խոնարհ պիտի վարուէք»:

Սրանից ետոյ ընթրիքի նստեց և տխուր ձայնով ասաց իւր աշակերտներին. «Ձեզնից մէկն այս գիշեր ինձ պիտի մատնէ»: Այս նրա համար ասաց, որ իրան մատնող աշակերտն զգուշանայ, սխալն ուղղի, բայց իզո՛ւր: Յուդան այնպէս էր ցոյց տալիս իրան, որպէս թէ ինքը չէ մատնողը և ոչինչ չգիտէ:

Աշակերտներն այս խօսքերի վրայ տրտմեցան և միմեանց էին նայում — չգիտէին թէ ում մասին է ասում: Ամեն

մէկը տեղից վեր էր կենում և հարց-
նում. «Տէ՛ր, մի՞թէ ես եմ»: Յուզան էլ
հարցրեց. «Մի՞թէ ես եմ, վարդապե՛տ»: Յիսուս
պատասխանեց. «Դո՛ւ ես ասում,
թէ ես եմ», ետոյ աւելացրեց. «Գնա՛,
ինչ անելու ես, շուտով արա՛»: Յուզան
երբ տեսաւ, որ Յիսուս ամեն բան գիտէ,
ամօթից էլ շկարողացաւ մնալ այնտեղ,
վերկացաւ և գնաց նրա թշնամիների
մօտ: Արդէն երեկոյ էր — մթնել էր:

Աւագ հինգշաբթի օրը քահանան եկեղեցում
կատարում է Ոտնալուսյի կարգը և կարագ իւղ
է բաժանում:

Ոտնալուսյի շարական

Այսօր կանգնեցաւ

Աւագան մկրտութեան

Ի թողութիւն մեղաց մերոց:

Այսօր հաստատուեց մկրտութեան աւագան՝
մեր մեղքերի թողութեան համար:

Այսօր Տէրն մեր

Լուանայր զոտս աշակերտաց

Եւ պատուիրէր զայս ասելով:

Այսօր մեր տէր Յիսուս լուանում էր իւր
աշակերտների ոտները և պատուիրելով ասում էր.

Մի ոմն ի ձէնջ, եղբա՛րք,

Մատնելոց է զիս ՚ի մահ

Եւ որոշի չաշակերտացդ:

Չեզնից մէկը, եղբայրներ, ինձ մահուան
պիտի մատնէ և հեռանայ աշակերտներիցդ:

17. ԽՈՐՀՐԴԱԻՈՐ ԸՆԹՐԻՔ

Երբ Յուզան դուրս գնաց, Յիսուս
ասաց. «Չեզ մօտ երկար չեմ կարող մնալ,
շուտով պիտի հեռանամ ձեզնից, բայց
դուք իբրև այնպէս պիտի սիրէք՝ ինչ-
պէս որ ես եմ ձեզ սիրել — սրանով ա-
մենքն էլ կիմանան, որ դուք իմ աշա-
կերտներն էք»:

Բացի սրանից Յիսուս կամեցաւ մի ուրիշ չիչատակ էլ թողնել, որ երբ ինքն

ալ ևս երկրի վրա չի լինի, իրան միշտ

չիչեն: Ուստի ընթրիքից ետոյ առաւ բազարջ հաց, օրհնեց, կտորեց, աշակերտներին բաժանեց և սասց. «Ս.ձէ՛ք կերէ՛ք, այս է իմ մարմինը»: Ետոյ մարտր գինին առաւ, օրհնեց, տուաւ նրանց և սասց. «Խմեցէ՛ք ամենքդ, սա իմ արիւնն է—ամեն անգամ երբ այս հացն ուտէք և այս բաժակից խմէք, չիչեցէ՛ք ինձ»:

Մենք էլ այժմ այդպէս ենք անում: Տօն օրերին քահանան պատարագ է անում և հացն ու գինին օրհնում: Յանկացողները գնում են եկեղեցի, քահանային խոստովանում են իրենց մեղքերը և պատարագից ետոյ հալորդում Յիսուսի մարմնով և արիւնով: Սա միևնոյնն է, ինչ որ Յիսուս վերնատանը կատարեց:

18. ՅԻՍՈՒՍ ԳԵԹՍԵՄԱՆԻ ՊԱՐՏԻՉՈՒՄ

Հացն օրհնելուց ետոյ՝ Յիսուս իւր աշակերտների հետ դուրս եկաւ Երուսա-

դէմից և բարձրացաւ Չիթենեաց լեաօր:
Այստեղ Յիսուս ասաց աշակերտներին.

«Ինձ այս գիշեր կբռնեն, իսկ դուք ա-

մենքդ էլ կթողնէք ինձ և կփախչէք»:
Բոլոր աշակերտները միաբերան ասացին.
«Կմեռնենք, բայց քեզ մենակ չենք թող-
նի ու փախչի»:

Չիթենեաց լեռան կողքին մի պար-
տէզ կար՝ անունը Գեթսեմանի: Յիսուս
այստեղ եկաւ և ասաց իւր աշակերտնե-
րին. «Սպասեցէ՛ք այստեղ, աղօթեցէ՛ք,
արթուն կացէ՛ք, չքնէ՛ք, որ փորձութեան
մէջ չընկնէք»: Իսկ ինքը հետը վերցրեց
աշակերտներից երեքին, մի փոքր առաջ
գնաց, երեսի վրայ ընկաւ և այսպէս էր
աղօթում. «Հա՛յր, եթէ կարելի է, այս
չարչարանքը (բաժակը) հեռացրո՛ւ ինձ-
նից, բայց եթէ չես կամենայ, քո կամքն
է»: Յիսուս աղօթքից դարձաւ, տեսաւ
որ աշակերտները քնել են և նորից ա-
սաց. «Արթուն կացէ՛ք և աղօթեցէ՛ք,
որ փորձութեան մէջ չընկնէք»: Այս ա-
սաց, դարձեալ հեռացաւ աշակերտներից

Լ նոյն ձևով աղօթեց: Այն ժամանակ

Աստուած հրէշտակին ուղարկեց, որ զօրացնէ Քրիստոսին: Երեք անգամ այս-

պէս աղօթելուց ետոյ՝ Յիսուս դարձաւ և աշակերտներին էլի քնած գտաւ ու ասաց. «Քանի՞ քնէք, հասաւ ժամը, երբ Յուդան ինձ պիտի մատնէ, վեր կացէ՛ք, ահա՛ դալիս է նա»:

19. Յ Ի Մ Ո Ի Ս Ի Մ Ա Տ Ն Ո Ի Թ Ի Ի Ն Ը

Այս խօսքերից ետոյ Յուդան բազմաթիւ զինուորներով ներս մտաւ պարտէզ՝ սրբերով և լապտերներով: Եկողները Յիսուսին չէին ճանաչում, սրա համար էլ Յուդան առաջուց նշան էր տուել, թէ ում որ համբուրեմ, իմացէ՛ք Յիսուսը նա է, նրան բռնեցէ՛ք:

Մատնիչը մօտեցաւ Յիսուսին, համբուրեց և ասաց. «Բարև, վարդապետ»: Յիսուս պատասխանեց. «Յուդա՛, համբուրելո՞ւ ես մատնում ինձ»: Այն ժամանակ զինուորները մօտեցան Յիսուսին, բռնե-

ցին և կապեցին, իսկ աշակերտները թու-

ղին և փախան:

20. ՅԻՍՈՒՍ ՔԱՀԱՆԱՅԱՊԵՏԻ ԱՌԱՋ

Ձինուորները Յիսուսին կապած տա-
րան քահանայապետի մօտ: Այստեղ ժողո-
ված էին Քրիստոսի թշնամիները, որ նրան
մեղաւոր դուրս բերեն և սպանել տան:
Բայց Քրիստոս իհարկէ արդար էր — նա
Աստուած էր, բացի լաւութիւնից ոչ մէկին
վատութիւն չէր արել: Դրա համար սուտ
վկաներ պատրաստեցին, որոնք հաստա-
տում էին, որպէս թէ Յիսուս Աստծուն
հաչոյել է, իսկ Աստուած հաչոյողին հրէա-
ների օրէնքով սպանում էին Դատաւոր-
ները վճռեցին, որ Յիսուս մեծ չանցաւոր
է, պէտք է մեռնի: Այստեղ թքեցին Յի-
սուսի երեսին, ծեծեցին, ծաղրեցին և
մինչև լոյս չարշարեցին:

21. ՅՈՒՂԻՍԻ ՄԱՀԸ

Յուդան երբ տեսաւ, որ իւր մատ-
նութիւնով վճռեցին Յիսուսին սպանել,

խիղճը տանջեց, վեր առաւ երեսուն ար-
ծաթը, տարաւ, ետ տուեց քահանայա-
պետներին ու աւաց. «Ես սխալուեցի,

անմեղ մարդու մատնեցի»: Նրանք էլ
պատասխանեցին. «Մե՛զ ինչ, դու գիտես,
ինչ ուզում ես արա՛»: Յուզան, երբ տե-

աւ, որ Յիսուսին չի կարող օգնել, փո-
ղը ձգեց քահանայապետների առաջ և
գնաց, խեղդուեց, որովհետև քանի վի-
շում էր Յիսուսի արած լաւութիւնները և
իւր վատութիւնը, չգիտէր թէ ինչ անէր,
քուն շունէր, հանգիստ չունէր:

22. Յ Ի Ս Ո Ւ Ս Պ Ի Ղ Ա Տ Ո Ս Ի Ա Ռ Ա Ջ

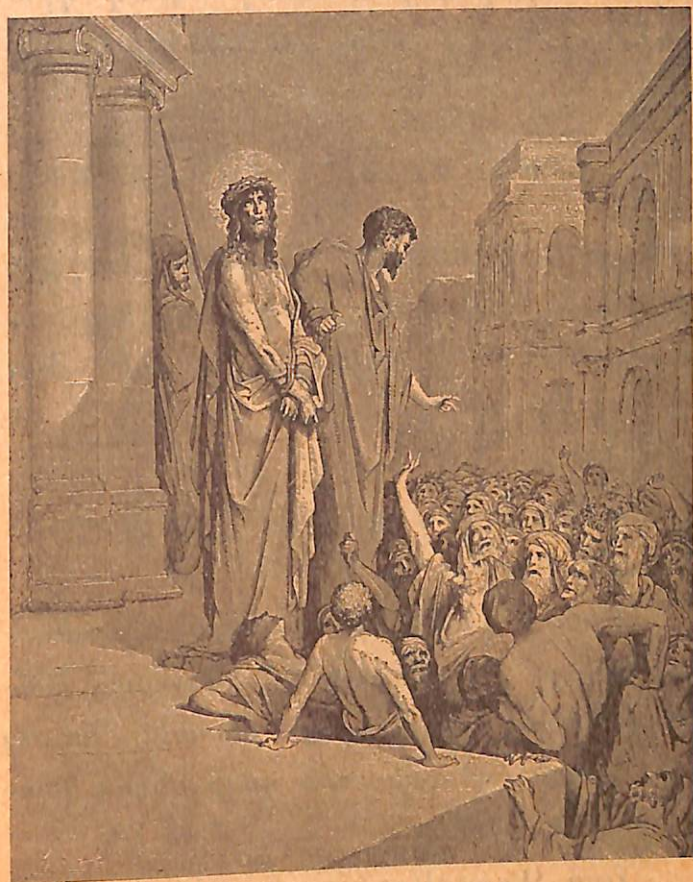
Հինգշաբթի գիշեր հրէաները Յիսու-
սի համար, իրանց օրէնքով, մահուան
վճիռ նշանակեցին, բայց մինչև որ երկ-
րի մեծ դատարոր Պիղատոսն իրանց վը-
ճիւղը չհաստատէր, իրաւունք չունէին Յի-
սուսին սպանել, ուստի ուրբաթ առաւօտը
վաղ՝ կապած տարան Պիղատոս դա-
տարորի մօտ, որ իրանց վճիւղը հաս-
տատէ:

Պիղատոսը դուրս եկաւ նրանց մօտ
և ասաց. «Ի՞նչ գանդատ ունիք այս մար-
դու վրայ»: Նրանք պատասխանեցին.

«Դա ժողովրդին մոլորեցնում է, ասում է թագաւորին հարկ մի տաք և իրան թագաւոր է անուանում»: Այս որ լսեց Պիղատոսը, Յիսուսին ներս տարաւ իւր սենեակը, քննեց և տեսաւ, որ բոլորն էլ սուտ է—նախանձում են, որ Յիսուս իրանցից լաւ է քարոզում և իրանց սըխալները բռնում է: Պիղատոսը դուրս բերաւ Յիսուսին և յայտնեց հրէաներին, որ նա արդար է:

Քահանայապետները և ժողովուրդը երբ տեսան, որ Յիսուս սխիտի ազատուէ, սկսեցին աւելի բարձր աղաղակել և տեսել. «Եթէ դու մեր վճիռը չես հաստատի, կաշտեր մօտ քեզնից գանգատ կանենք»: Պիղատոսը վախեցաւ հրէաներից՝ չլինի թէ իրա մասին էլ այսպիսի ստեր հնարեն և մէկ էլ չէր ուզում մի մարդու համար հրէաների մեծամեծներին նեղացնել, ուստի վեր առաւ ջուր, ձեռ-

ները լուաց նրանց առաջ և ասաց.

«Ես Յիսուսին մեղաւոր չեմ գտնում, դուք գիտէք, տարէ՛ք, ինչ ուզում էք

արէ՛ք — խաչեցէ՛ք»։ Ժողովուրդը միաբերան աղաղակեց և սասց. «Թո՛ղ դրա արիւնը մեր և մեր որդւոց գլխին վնի»։

23. ՅԻՍՈՒՍԻ ԽԱՉԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

Երբ հրէաները Յիսուսին խաչելու հրամանն ստացան, հէնց նոյն օրը առաւօտեան զինուորները վեր առան նրան և տարան խաչելու։

Երուսաղէմի մօտ մի բլուր կար՝ անունը Գողգոթա, որոչեցին, որ Յիսուսին աչնտեղ խաչեն։

Յիսուս ինքն էր տանում իւր խաչափայտը։ Եւ որովհետև հինգչաբթի ամբողջ գիշերը չէր քնել, սաստիկ չոզնել էր, ուստի ճանապարհին վայր ընկաւ խաչափայտի տակ։

Երբ Գողգոթա հասան, Յիսուսի ձեռները և ոտները փայտերի վրայ մեխեցին

— խաչեցին։ Պիղատոսը խաչի վերևում

մի տախտակ կախեց և նրա վրայ գրել սուտեց, թէ Յիսուսին ինչու են պատժում։

րանց: Իսկ հրէաներն ընդհակառակը ծաղ-

Տախտակի վը-
րայ գրած էր—
«Յիսուս Նա-
ղովրեցի Հրէ-
աների Թա-
գաւոր»: Յի-
սուսի հետ եր-
կու աւագակ էլ
խաչեցին, մինը
աջ կողմում, իսկ
միւսը՝ ձախ:

Թէև հրէա-
ները խաչեցին
Յիսուսին, բայց
նա էլի աղօ-
թում և խրնդ-
րում էր Հայր
Աստծուն, որ
չպատժէ նը-

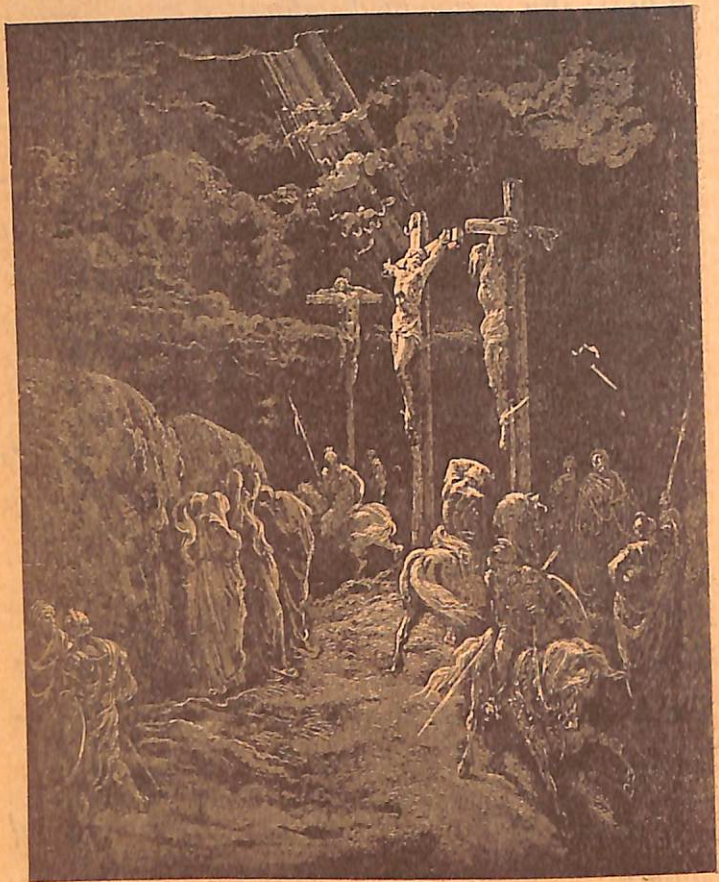
րում էին և ասում. «Եթէ դու Աստուած
ես, եթէ դու հրէաների թագաւորն ես,
ի՛նչու չես ազատում քեզ»:

Յիսուսի խաչի մօտ կանգնած էին
նրա մայրը և Յովհաննէս աշակերտը: Յի-
սուս շատ էր մտածում ի՞նչ համար և ցա-
ւում էր նրա վրայ, ուստի Յովհաննէսին
յանձնեց, որ պահէ մօրը: Այն օրից սկսած՝
Մարիամը Յովհաննէսի մօտն էր ապրում
մինչև իսր մահը:

Ժամը իննին խաչեցին Յիսուսին,
իսկ ժամը երեքին ճաշից ետոյ ասաց.
«Ծարաւ եմ»: Ղինուորներից մինը խրդ-
ճաց նրան, սպունգը քացախի մէջ թա-
թախեց, երկուր փայտի ծայրին դրաւ և
Յիսուսի շրթունքին մօտեցրեց, որ ճաշա-
կէ և ցար մեղմէ:

Սրանից ետոյ Յիսուս բարձր ձայնով
ասաց. «Հայր, հոգիս քեզ եմ յանձնում»:

Այս ասաց, գլուխը կախեց և հողին ա-
լանդեց:

Այդ ժամանակ արևը խաւարեց, եր-

կիրը շարժուեց և ժայռերը պատառուե-
ցան: Այս որ տեսան, ամենքը լաց էին
լինում և ասում. «Ուզիդ որ Յիսուս Աստ-
ծու որդի էր և մենք նրան ի գուր տե-
ղը խաչեցինք»:

Սուրբ Աստուած, սուրբ և հօր, սուրբ և
անմահ, որ խաչեցար վասն մեր, ողորմեա մեզ:

24. Թ Ա Ղ Ո Ի Մ

Ուրբաթ երեկոյ Յիսուս մեռաւ: Միւս
օրը շաբաթ էր— հրէաների Չատիկը—
եթէ Յիսուսին խաչի վրայ տեսնէին,
հանգիստ սրտով Չատիկի գառը չէին ու-
տի, գրա համար էլ գնացին Պիղատոսի
մօտ և խնդրեցին, որ իրաւունք տայ
Յիսուսի մարմինը խաչի վրայից վերցը-
նեն: Պիղատոսը, երբ խնայաւ Յիսուսի
մահը, մի քանի զինուոր ուղարկեց Գող-

գոթա իմանալու՝ արդե՞օք Յիսուսը մե-
ռել է, թէ ոչ:

Ձինուորներից մինը կամեցաւ ճըշ-
տել Յիսուսի մահը, ուստի վեր առաւ
գեղարդը, ծակեց կողը, որտեղից արիւն
և ջուր բղխեց, որ նշանակոււմ է, թէ նոր
է մեռել:

Պիղատոսը, երբ ստուգեց Յիսուսի
մահը, թաղման իրաւունքը տուաւ:

Սրանից ետոյ մի իշխան մարդ՝ ա-
նունը Յովսէփ, որ Յիսուսի ծածուկ ա-
չակերտն էր, Պիղատոսից խնդրեց, որ
մարմինն իրան բաշխեն: Մի ուրիշ աչա-
կերտ էլ՝ Նիկողիմոս անունով, եկաւ և
բերաւ անուշահոտ խնկեր և կտաւ: Սրանք
երկուսով գնացին Գողգոթա, Յիսուսի
մարմինը խաչից վայր բերին, օծեցին,
պատանեցին և թաղեցին:

Յովսէփը իւր պարտիզում իրեն հա-
մար մի գերեզման ունէր պատրաստած:

Բայց որովհետև Յիսուսին չատ էր սի-
րում, ուստի իւր գերեզմանը նրան տուաւ:

Ահա՛ աչատեղ գրին Յիսուսի մարմինը՝
մի մեծ քար էլ գլորեցին դրանը ու վը-
նացին:

25. ՅԻՍՈՒՍԻ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երբ օրը հրէաների կիւրակէն էր — ոչ մի բանի ձեռք չէին տալիս, սրա համար էլ այդ օրը ոչ ոք չգնաց Յիսուսի գերեզմանը տեսնելու: Բայց երբ շաբաթն անցաւ՝ կիւրակէ առաւօտը շատ վաղ՝ դեռ արեւը դուրս չեկած՝ Մարիամ Մագթաղենացին և երկու ուրիշ կին գանազան անուշահոտ խնկեր պատրաստեցին և դնացին, որ մարմինն օծեն:

Կանաչք ճանապարհին ասում էին միմեանց «Ով կըզլորէ գերեզմանի բերնի մեծ քարը»: Բայց երբ մօտեցան, տեսան, որ քարը դէն էր ձգած գերեզմանի բերնից: Մարիամ Մագթաղենացին վազեց աշակերտների մօտ՝ խնայ տալու այս բանը, իսկ միւսները գերեզման մտան և տեսան, որ մի երիտասարդ սպիտակ շորերով նստած է գերեզմանի

վրայ՝ աջ կողմում — դա հրեշտակն էր:

Կանաչք վախեցան: Հրեշտակն ասաց նրանց. «Մի՛ վախենաք, ես գիտեմ

դուք խաչուած Յիսուսին էք որոնում,
բայց ինչո՞ւ էք կենդանին մեռելների
մէջ փնտռում— նա այստեղ չէ, յարու-
թիւն առաւ: Գնացէ՛ք, ասացէ՛ք նրա աչա-
կերտներին, որ Յիսուս նրանցից առաջ
կգնայ Գալիլիա, այնտեղ կարող են տես-
նել նրան, ինչպէս որ ինքն էլ առաջուց
ասել է»:

Յիսուսի յարութիւն առած օրը մեծ տօն է.
տօնի անունն է Չատիկ: Այդ օրը կարմիր ձու-
կն ներկում, գառը մորթում և պասքա պատ-
րաստում:

Քրիստոս յարնաւ ի մեռելոց,
Մահուամբ զմահ կոխեաց
Եւ յարութեամբն իւրով մեզ
զկեանս պարգևեաց,
Նմա փառք յարիտեանս. ամեն:

Քրիստոս մեռելների միջից յարութիւն ա-
ռաւ, իւր մահովը մահուանը յաղթեց, իսկ իւր
յարութիւնով մեզ կեանք պարգևեց, յաւիտեանս
փառք լինի նրան. ամեն.

26. ՅԻՍՈՒՍԻ ՀԱՄԲՍՐՁՈՒՄՆ

Յարութիւնից ետոյ Յիսուս 40 օր էլի
մնաց երկրիս վրայ և շատ անգամ տես-
նուեց իւր աշակերտների հետ: Քառասուն
օրից ետոյ Յիսուս իւր աշակերտներին
տ սրաւ Չիթենեաց լեառը և ասաց. «Ես
այլ ևս ձեզ մօտ չեմ լինի, ես պիտի
գնամ իմ Հայր Աստծու մօտ: Դուք Ե-
րուսաղէմից չհեռանաք, սպասեցէ՛ք այն-
տեղ, ես կինդրեմ Աստծուն, որ նա իմ
փոխարէն Սուրբ Հոգին ուղարկէ՛ ձեզ
մխիթարելու և օգնելու: Եւ երբ Սուրբ
Հոգին երկնքից ձեզ վրայ կիջնէ, դուք
իսկոյն զօրութիւն կտանաք՝ ուրիշ մար-
դիկ կզառնաք. ետոյ կերթաք ամեն
տեղ և կքարոզէք մարդկանց իմ մասին:
Սովորեցրէ՛ք նրանց այն ամենը, ինչ որ
ինձնից ուսել էք: Ով ձեր քարոզները

կաէ, նրան մկրտեցէ՛ք Հօր, Որդու և

Սուրբ Հոգու անունով: Ով ձեզ կհա-
ւատայ և կմկրտուէ, կազատուէ մեղ-
քերից, իսկ ով չի հաւատայ, կպատ-
ժուի»:

Այնուհետև օրհնեց իւր աշակերտնե-
րին և երկինք բարձրացաւ: Բարձրա-
նալու ժամանակ՝ մի ամպ եկաւ և ծած-
կեց նրան՝ ահպէս որ աշակերտներն այլ
ևս չտեսան Յիսուսին: Նրանք երկրպա-
գեցին, ուրախ ուրախ ետ դարձան Ե-
րուսաղէմ և ամեն օր տաճարում օրհ-
նում էին Ստոճան ու սպասում Սուրբ
Հոգուն:

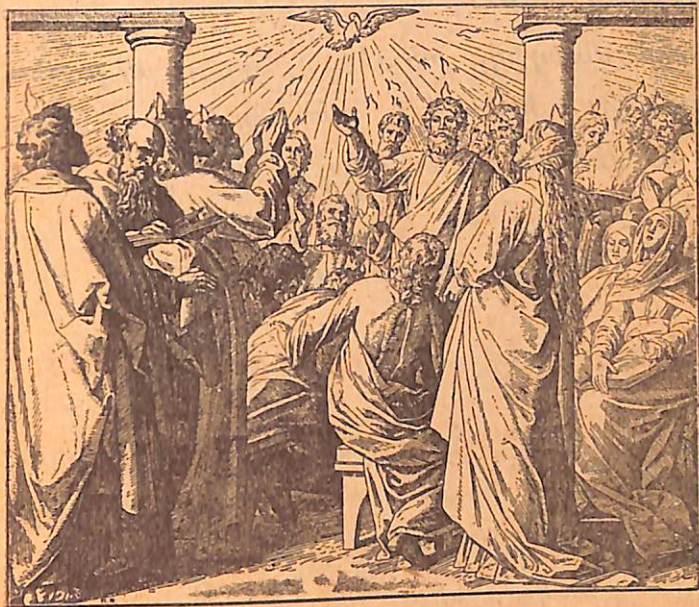
Համբարձման տո՛րը կատարում ենք Զատ-
կից 40 օր ետոք, ունի անունն է Համբար-
ձում:

27. Հ Ո Գ Ե Գ Ա Լ Ո Ի Ս Տ

Համբարձումից ետոյ առաքեալները դարձան Երուսաղէմ և միասին էին վերնատանը: Տասն օրից ետոյ երկնքից յանկարծակի մի ձայն լսուեց՝ սաստիկ փշոզ քամու նման և լցրեց այն տունը, որտեղ նստած էին առաքեալները: Սուրբ Հոգին կրակէ լեզուների նման առանձին-առանձին իջաւ իւրաքանչիւրի գլխին: Այս միևնույն Սուրբ Հոգին Յիսուսի մկրտութեան ժամանակ ազաւնու նման իջաւ նրա վրայ: Սրանից ետոյ առաքեալները լցուեցան Սուրբ Հոգուով, շնորհներ ստացան և սկսեցին զանազան լեզուներով խօսել:

Այդ ժամանակ Երուսաղէմում կային՝ բացի երուսաղէմացի հրէաներից, նաև աշխարհիս ամեն կողմերից ուխտ եկած շատ բարեպաշտ հրէաներ: Երբ երկնքից

իջնող ձայնը լսուեց, ուխտաւորները շփոթուեցին և մի տեղ հաւաքուեցին: Ա-

առաքեալներն սկսեցին ամենի հետ նրանց հասկանալի լեզուով խօսել: Ամենքը զարմացած լսում էին, թէ առաքեալներն ինչպէս ուրիշ-ուրիշ լեզուներով էին խօ-

սում: Ոչ ոք չէր հաւատում իւր լսածին ու տեսածին, սրա համար էլ մէկը միւսին հարցնում էր. «Չէ՞ որ այս խօսողները բոլորն էլ գալիլիացիներ են, անուսում մարդիկ, տեսէ՛ք, ինչպէս մեր լեզուներով խօսում և պատմում են Աստուծու մեծամեծ գործերը — այս ի՞նչ բան է»: Իսկ ոմանք էլ ծաղրում էին և ասում. «Երևի սրանք հարբած են»:

Այն ժամանակ Պետրոս առաքեալը տեղից վեր կացաւ և սկսեց այսպէս խօսել: «Ով հրէաստանցիներ և Երուսաղէմում բնակուողներ, լաւ լսեցէ՛ք ինչ որ ձեզ քարոզելու եմ — մենք հարբած չենք, ինչպէս կարծում էք, որովհետեւ դեռ անաւտեան ժամի ինն է, այդ ժամին մարդ պինի չէ խմում: Լսեցէ՛ք, ո՛վ իսրայէլացիներ, Աստուած Յիսուս Նազովրեցուն

աշխարհ ուղարկեց. նա եկաւ և ձեր մէջ

հրաչքներ գործեց: Դուք նրան չհաւատացիք, խաչեցիք, բայց Աստուած նրան

երեք օրից ետոյ յարութիւն տուաւ. 40
օրից ետոյ երկինք համբարձաւ և այն-
տեղից մեզ համար Սուրբ Հոգին ուղար-
կեց: Այժմ մենք, որ զանազան լեզու-
ներով ենք խօսում, դա ոչ թէ մեր
շնորհն է, այլ՝ երկնքից եկած Սուրբ
Հոգու:

Երբ այս քարոզը լսեց ժողովուրդը,
զղջաց, խոստովանեց, որ սխալուել է Յի-
սուսին խաչելով, ուստի շատերը գալիս
էին Պետրոսի և միւս առաքեալների մօտ
ու հարցնում. «Ի՞նչ անենք, որ մեր
սխալն ուղղենք, այժմ հաւատում ենք
նրան»: Պետրոսը պատասխանում էր և
ասում նրանց. «Ապաշխարեցէ՛ք և մկր-
տուեցէ՛ք Յիսուս Քրիստոսի անունով:
Ով կմկրտուի, նա ևս մեզ նման Սուրբ
Հոգու շնորհը կընդունէ»: Այդ օրը երեք
հազար մարդ հաւատացին Պետրոսի խօս-

քերին, մկրտուեցին և քրիստոնեայ դար-
ձան:

Հոգեգալստեան տօնը կատարում ենք Չառ-
կից 50, իսկ Համբարձումից 10 օր ետոյ: Տօնի
անունն է Հ ո գ ե գ ա լ ու ս տ:

Քղթի եռակի Թանկանալու, տպարանական և այլ ծախ-
սերի պատճառով գրքի գինը 5 կպ. աւելանում է:

Յ Ա Ն Կ

Ա.

1. Յանունն Հօր	3
2. Հայր մեր	3
3. Աղօթք զասից առաջ	4
4. » » ետոյ	5
5. » Թագաւորի համար	6

Բ.

6. Ս. Կոյս Մարիամը ծնունդը և	7
7. Աւետուհի	9
8. Գրիստոսի ծնունդը	12
9. Յիսուսին տանում են տաճար	18
10. 12 տարեկան Յիսուս գնում է տաճար	20
11. Յովհաննէսի քարոզութիւնը	23

Գ.

12. Յիսուսի մկրտութիւնը	26
13. Յիսուս քարոզում և բժշկում է	29
14. Մարիամ և Մարթա	31
15. Յուդա	34
16. Ոսնայուայ	35
17. Խորհրդաւոր ընթրիք	39
18. Յիսուս Գեթսէմանի պարտիզում	41
19. Յիսուսի մահնութիւնը	45
20. Յիսուս քահանայապետի առաջ	47
21. Յուդայի մահը	47
22. Յիսուս Պիղատոսի առաջ	49
23. Յիսուսի խաչելութիւնը	52
24. Թաղում	57
25. Յիսուսի յարութիւնը	60
26. Յիսուսի համբարձումը	63
27. Հոգեգալուստ	66

ԻՄ ԱՇԽԱՏԱՍԻՐԱԾ ԿՐՕՆԻ ԴԱՍԱԳՐԵՐԸ

I. ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ԳԱՍԱՐ

	ԳՐՆԵ Ե		ՁԵՂՁ
	Ո.	Կ.	
1. Ուղեցույց Հին-Ուխտի մասն Ա.	80		25
2. Ուղեցույց Հին-Ուխտի մասն Բ.	85		25
3. Ուղեցույց Նոր-Ուխտի մասն Ա.	1		}
4. Ուղեցույց Նոր-Ուխտի մասն Բ.	1	5	
ՄԻՋԻՆ ՇՐՋԱՆ			
5. Գասազիրք կրօնի հատ. Գ.	1	50	} 35
6. Գասազիրք կրօնի հատ. Ե.		50	
7. Տասն պատուիրան		50	

II. ԱՅՍԱԿԵՐՏՆԵՐԻ ԳԱՍԱՐ

ա. Մխական դպրոցների հաճար			
8. Գասատեար կրօնի Ա. տարի.	}	Կ	} 25
9. Գասատեար կրօնի Բ. "			
10. Գասատեար կրօնի Գ. "			
11. Գասատեար կրօնի Դ. "			
12. Գասատեար կրօնի Ա. տարի			
13. Գասատեար կրօնի Բ. տարի	}	Կ	} 35
14. Գասատեար կրօնի Գ. տարի			
բ. Պետական դպրոցների համար			
15. Հին-Ուխտ	}	Կ	} 25
16. Նոր-Ուխտ			
17. Գործք-Առաքելոց			
գ. Տանկանայ դպրոցների համար			
18. Հին-Ուխտ	}	Կ	} 35
19. Բարդոյախոսութիւն (էթիկա)			
20. Մի քանի խօսք հայ կրօնաւսուցիչներին			

ՑԱՆԿԱՑՈՂՆԵՐԸ ԿԱՐՈՂ ԵՆ ԳԻՍԵԼ

1. Ինձ—Սահակ ա. քհ. Սահակեանց. Вебутовская ул. № 52
2. «Գիր» և հայ գրավաճառներին:

Գինն է 30 կոպ.

« Ազգային գրադարան

NL0145943

